

Jurisprudentie

Zaak C-81/15

Kapnoviomichania Karelia AE
tegen
Ypourgos Oikonomikon

(verzoek om een prejudiciële beslissing, ingediend door de Symvoulio tis Epikrateias)

„Prejudiciële verwijzing — Fiscale bepalingen — Algemene accijnsregeling — Richtlijn 92/12/EEG — Tabaksfabricaten die zich in het verkeer bevinden onder schorsing van accijns — Aansprakelijkheid van de erkende entrepouhouder — Mogelijkheid voor de lidstaten om de erkende entrepouhouder hoofdelijk aansprakelijk te stellen voor de betaling van de financiële sancties die aan smokkelaars zijn opgelegd — Evenredigheidsbeginsel en rechtszekerheidsbeginsel”

Samenvatting – Arrest van het Hof (Zesde kamer) van 2 juni 2016

1. *Fiscale bepalingen — Harmonisatie van de wetgevingen — Accijns — Richtlijn 92/12 — Aansprakelijkheid van de erkende entrepouhouder — Risicoaansprakelijkheid — Verplichting voor de lidstaten om een aanvullende strafrechtelijke aansprakelijkheid in te voeren voor alle onregelmatigheden die bij het in omloop brengen van accijnsgoederen worden begaan — Geen*

(Richtlijn 92/12 van de Raad, art. 13, 15, leden 3 en 4, en 20, leden 1 en 3)

2. *Fiscale bepalingen — Harmonisatie van de wetgevingen — Accijns — Richtlijn 92/12 — Nationale regeling volgens welke de erkende entrepouhouder hoofdelijk aansprakelijk kan worden gesteld voor de betaling van de financiële sancties die aan smokkelaars worden opgelegd — Onvoorwaardelijke aansprakelijkheid — Ontoelaatbaarheid — Schending van het rechtszekerheidsbeginsel en van het evenredigheidsbeginsel*

(Richtlijn 92/12 van de Raad)

1. Uit de opzet van richtlijn 92/12 betreffende de algemene regeling voor accijnsproducten, het voorhanden hebben en het verkeer daarvan en de controles daarop, zoals gewijzigd bij richtlijn 92/108, en met name uit de artikelen 13, 15, leden 3 en 4, en 20, lid 1, daarvan, blijkt dat de wetgever aan de erkende entrepouhouder een centrale rol heeft toebedeeld in de procedure voor het in omloop brengen van onder een schorsingsregeling geplaatste accijnsgoederen.

Bij richtlijn 92/12 is een regeling in het leven geroepen die inhoudt dat de erkende entrepouhouder aansprakelijk is voor alle risico's die zijn verbonden aan het verkeer van accijnsgoederen die onder een schorsingsregeling zijn geplaatst, zodat die entrepouhouder wordt aangewezen als degene die gehouden is tot betaling van de accijns wanneer tijdens het verkeer van dergelijke goederen een onregelmatigheid of een overtreding is begaan waardoor de accijns verschuldigd wordt. Het gaat dus om een risicoaansprakelijkheid, die niet berust op een bewezen of veronderstelde fout van de entrepouhouder, maar op zijn deelname aan een economische activiteit.

Uit artikel 20, lid 3, van richtlijn 92/12, volgens hetwelk de lidstaten de nodige maatregelen dienen te treffen om op te treden tegen overtredingen of onregelmatigheden en om doeltreffende straffen op te leggen, blijkt echter niet dat de lidstaten gehouden zijn een aanvullende strafrechtelijke aansprakelijkheid van de erkende entrepouder in te voeren voor alle onregelmatigheden die bij het in omloop brengen van accijnsgoederen worden begaan.

Ten eerste noemt die bepaling namelijk geen passende sancties en evenmin de categorieën van personen die aansprakelijk moeten worden gehouden voor dergelijke onregelmatigheden.

Ten tweede houdt de risicoaansprakelijkheidsregeling van richtlijn 92/12 enkel in dat de erkende entrepouder de betaling van de accijns voor zijn rekening moet nemen. Bijgevolg wordt bij die richtlijn geen regeling voor hoofdelijke aansprakelijkheid opgelegd volgens welke de erkende entrepouder aansprakelijk is voor de betaling van de aan smokkelaars opgelegde financiële sancties.

(cf. punten 31, 32, 35, 38-40)

2. Richtlijn 92/12 betreffende de algemene regeling voor accijnsproducten, het voorhanden hebben en het verkeer daarvan en de controles daarop, zoals gewijzigd bij richtlijn 92/108, gelezen tegen de achtergrond van de algemene beginselen van het Unierecht, met name het rechtszekerheidsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel, moet aldus worden uitgelegd dat zij zich verzet tegen een nationale regeling – volgens welke met name de eigenaars van goederen die zich onder schorsing van accijns bevinden, hoofdelijk aansprakelijk kunnen worden verklaard voor de betaling van de financiële sancties op overtredingen die worden begaan tijdens het verkeer van die goederen, indien tussen hen en de overtreeders een contractuele band bestaat op grond waarvan deze laatsten voor hen als lasthebbers optreden – op grond waarvan de erkende entrepouder hoofdelijk aansprakelijk wordt gesteld voor de betaling van die bedragen zonder dat hij zich van die aansprakelijkheid kan bevrijden door het bewijs te leveren dat hij op geen enkele wijze op de hoogte was van de handelingen van de overtreeders, en ook al was hij naar nationaal recht niet de eigenaar van die goederen op het ogenblik waarop de overtreding werd begaan, en bestond er tussen hem en de overtreeders geen contractuele band op grond waarvan zij optraden als zijn lasthebbers.

Wanneer noch richtlijn 92/12 noch de bepalingen van nationaal recht uitdrukkelijk voorzien in de verruimde aansprakelijkheid van de erkende entrepouder die de producten met betrekking tot welke de overtreding is begaan, niet in eigendom heeft behouden en met de overtreeders geen contractuele band heeft op grond waarvan zij optreden als zijn lasthebbers, lijken de sancties die krachtens een dergelijke wettelijke regeling kunnen worden opgelegd aan een dergelijke erkende entrepouder, namelijk niet voldoende zeker en voorzienbaar voor de betrokkenen om te kunnen besluiten dat zij beantwoorden aan de rechtszekerheidsvereisten. Het staat evenwel aan de nationale rechterlijke instantie om na te gaan of dat het geval is.

Aangaande maatregelen tot voorkoming van belastingontduiking is op het gebied van belasting over de toegevoegde waarde overigens reeds geoordeeld dat de verdeling van het risico naar aanleiding van fraude door een derde niet verenigbaar is met het evenredigheidsbeginsel ingeval een belastingregeling de leverancier, ongeacht of deze al dan niet bij de fraude van de afnemer betrokken is, de volle aansprakelijkheid voor de betaling van die belasting oplegt.

Voorts gaan nationale maatregelen die de facto leiden tot een systeem van hoofdelijke risicoaansprakelijkheid, verder dan noodzakelijk is voor de bescherming van de rechten van de schatkist. Wanneer de aansprakelijkheid voor betaling van de belasting over de toegevoegde waarde bij een andere persoon dan de schuldenaar ervan wordt gelegd – hoewel die persoon een erkend houder van een belastingentrepot is en dus de bij richtlijn 92/12 opgelegde specifieke verplichtingen moet nakomen – zonder dat hem de mogelijkheid wordt geboden aan deze aansprakelijkheid te ontkomen door te bewijzen dat hij volledig buiten de handelingen van de schuldenaar staat, is dit in strijd met het

evenredigheidsbeginsel. Het zou kennelijk onevenredig zijn om die persoon onvoorwaardelijk aansprakelijk te stellen voor een tekort aan belastinginkomsten dat is veroorzaakt door de handelingen van een derde belastingplichtige waarop hij geen enkele invloed heeft.

Aan diezelfde vereisten moet een maatregel voldoen die de aansprakelijkheid voor de financiële gevolgen van smokkelhandel bij de erkende entrepouhouder legt.

(cf. punten 46, 47, 49-51, 54 en dictum)